

"VADDÅ 112?"

TRE LIVSVIKTIGA SAGOR OM SMÅ HJÄLTAR.

Mamma har sprungit ner till tvättstugan och tvillingarna Erik och Maria är just nu ensamma i lägenheten. Det luktar rök och när Maria öppnar ytterdörren är det fullt med rök i trappan. "Hjälp! Det brinner!" skriker hon. Maria vet att hon kan ringa nödnumret 112 för att få hjälp.

Men hur vet hon det? Det är här du som vuxen berättare kommer in. Ju tidigare barn och ungdomar lär sig om nödnumret 112, desto tidigare kan vi tillsammans rädda liv och minska skador. Kunskapen om 112 är livsviktig och vi tackar för att du, genom att läsa sagorna, hjälper oss i vårt informationsarbete.

Prova gärna att göra sagorna som teater, så får ni bra träning om någon av er kommer att behöva ringa 112 någon gång.

Sagorna är författade av Annika Dopping i samarbete med SOS operatörer med mångårig erfarenhet. De är inspirerade av situationer där barn, tack vare att de känt till 112, har ringt och hjälpt till vid olyckor.

www.112.se

ANNIKA DOPPING

Utgiven av SOS Alarm

"VADDÅ 112?"

TRE LIVSVIKTIGA SAGOR OM SMÅ HJÄLTAR.

Här har suttit en CD med ljudsagor "Vaddå 112?".
De är enkla att ladda ner från webbplatsen
www.112.se och fria att använda
i icke kommersiellt syfte.

Denna bok är inspirerad av verkliga händelser, berättade av
Annika Dopping tillsammans med SOS Alarm.

© Text: Annika Dopping, 2007

© Illustrationer och grafisk form: Innovaform, 2007

Tryck: Eskils Tryckeri AB, Borås, 2007

Allt material är fritt att kopiera men får inte
användas i kommersiellt syfte.

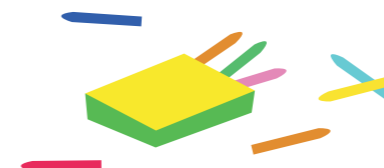
www.112.se

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

"VADDÅ 112?"

TRE LIVSVIKTIGA SAGOR OM SMÅ HJÄLTAR.

ANNIKA DOPPING

SOS! DET BRINNER!

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM TVÅ MODIGA TVILLINGAR"

Det var en gång en mulen lördag eftermiddag. I en lägenhet i ett orange hyreshus bor Erik och Maria med sin mamma och hamstern Vincent. Deras pappa bor i en annan stad.

Just den här eftermiddagen är barnen ensamma hemma en stund, medan deras mamma är i tvättstugan. De har precis byggt en lekplats åt sin hamster på mattan, med leksaksbilar, gosedjur och en tom hushållspappersrulle som tunnel.

Plötsligt säger Maria:

– Erik! Det luktar rök.

Erik sniffar i luften och nickar. Ja, det gör det. Var kommer det ifrån?

– Mamma har ju slutat röka, säger Maria och rynkar på pannan, så det kan inte vara det i alla fall. Och hon blåste ut alla ljus innan hon gick ner i tvättstugan. Hur kan det ryka då?

Maria springer upp från mattan till hallen. När hon öppnar ytterdörren blir hon förskräckt. Det är fullt med rök i trappan.

– Hjälp! Det brinner! skriker hon.
– Brinner det? ropar Erik överraskat. På riktigt?
Han tittar också ut men börjar hosta och stänger dörren snabbt. Då måste vi få hit brandkåren! Fort! Hur gör man då?
– Jag vet! ropar Maria ivrigt. När det brinner, eller har hänt någon olycka, ska man ringa det där nödnumret! Till SOS!
– Vilket då? undrar Erik. Det där med bara tre siffror?
– Just det, säger Maria. Ett ett två – lätt att slå. Vi ringer direkt! Snabbt slår hon siffrorna. Plötsligt kommer Erik på att det finns en knapp med en högtalare på deras telefon. Då kan båda höra samtidigt vad de säger från SOS. Han trycker in knappen.

– SOS 112, vad har inträffat? hör de en röst svara i telefonen.
– Det ryker och brinner i vårt hus, svarar Erik andfått. Kan du hjälpa oss?
– Javisst. Vad är det som brinner? frågar hon som svarat på 112-numret, och förresten heter Leyla (fast det vet inte barnen).
– Jag vet inte, svarar Erik. Men det luktar rök utanför vår lägenhet.
– Ser du var röken kommer ifrån, undrar SOS-Leyla.
– Nej, bara att den kommer nerifrån, svarar Erik.
– LUKTAR det bara rök eller kunde du SE någon eld också?
fortsätter SOS-Leyla att fråga.
– Vi såg ingen eld men det luktar starkt, svarar Erik.
– Är du inte ensam hemma? undrar SOS-Leyla.
– Nej, min syster Maria och jag är här.
Mamma är i tvättstugan och vår pappa bor långt härifrån.

"VAD DUKTIGA NI VAR SOM RINGDE 112"

- Vad duktiga ni är som ringer 112, säger Leyla. Vad heter du?
- Erik Lind.
- Hur gammal är du?
- Jag är 6.
- Och Maria?
- Hon är också 6. Vi är tvillingar, svarar Erik.
- Vet du var ni bor, Erik? frågar Leyla.
- Hallonvägen 7. Nu är det Maria som svarar.
- Hej Maria, vad bra att jag fick veta det! Precis den adressen ser jag här i min dator. Vilken våning bor ni på? frågar hon vidare.
- Fjärde, svarar Erik. När kommer brandmännen?
- Medan vi pratar nu så skickar vi ut en brandbil till er, svarar Leyla. De kör så fort de kan.
- Har de sirenerna på? undrar Erik.
- Ja, det har de. Och de får köra mot rött ljus, vet du, och andra bilar svänger undan för att släppa fram dem.
- Är det farligt? frågar Erik. Kommer vi att dö?
- Det är farligt att gå ut i röken, svarar Leyla. Jag vill att ni stannar kvar i lägenheten med dörren stängd och pratar med mig.
- Men tänk om det börjar brinna här då? ropar Erik med en klump i halsen.
- Vet ni, svarar Leyla. Lyssna nu ska ni få höra. I ett hyreshus är varje ytterdörr extra stark. Det är för att dörren ska skydda dem som är inne i lägenheten, om det brinner i någon annan lägenhet eller ute i trapphuset.

- Under tiden ska brandbilen hinna dit. Och tills dess ska man absolut inte öppna dörren eller fönstren, utan stanna kvar inne i lägenheten.
- Varför då? undrar Erik.
 - För att röken är giftig och jättefarlig, svarar Leyla. Och för att eld behöver luft för att brinna. Luft är som mat till elden. Så om man öppnar dörrar och fönster så börjar det brinna mycket värre, för det kommer mer luft till elden. Skulle man ändå behöva komma ut så hämtar räddningstjänsten ut dem som behöver räddas, genom fönstren i stället.

- Jamen mamma då? utropar Erik. Tänk om mamma brinner upp!
- Mamma är ju i tvättstugan, svarar Leyla. Tvättstugan har också en extra stark ytterdörr. Mamma kanske inte ens har känt lukten än.

Plötsligt ringer det och bankar på dörren. Det är en dam som bor granne med barnen och är orolig för dem. Maria springer fram och tänker först öppna dörren, men så kommer hon ihåg att man inte får göra det. Istället ropar hon genom brevlådeluckan:

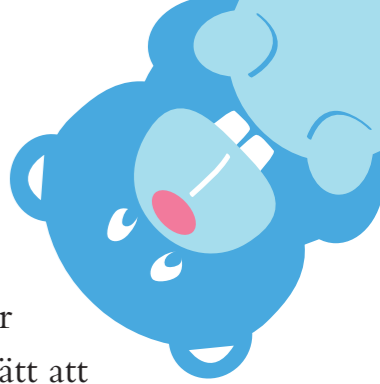
- Mamma är i tvättstugan. Vi pratar med SOS i telefonen!
- Grann damen böjer sig ner och ropar tillbaka:
- Då vet ni att det brinner i trappan, kära barn. Ni måste ut!
 - Nej nej, svarar Maria. Man ska stanna i lägenheten, säger de i telefonen.
 - Men det brinner ju, hostar damen. Vi måste härifrån!
 - Nej, röken är jättefarlig, svarar Maria snabbt. Och lägenheten har en tjock dörr som skyddar oss, men bara om man har dörren stängd, säger de på SOS. Skynda dig in du också och stäng dörren om dig fort! Annars kommer det luft till elden och brinner mer. Brandbilen är på väg så fort de kan. Stäng på en gång! Det är jätte viktigt. Damen springer in till sig så fort hon kan och slår igen dörren med en smäll.

Leyla på SOS, som har hört allt i telefonen, säger:

- Vad kloka ni var som ringde hit. Nu har ni räddat er granne också! Men nu börjar barnen känna sig jätterädda och ledsna. Båda börjar gråta efter mamma.

- Jag vill till mamma. Jag bryr mig inte om ifall det är farligt. Jag är rädd! snyftar Erik.
 - Det förstår jag, lugnar Leyla. Och när man är rädd är det extra viktigt att man först tar reda på vad som är rätt att göra. För annars gör man lätt tokiga saker. Brandbilen kör så fort den kan. De kommer snart att vara där, försäkrar Leyla.
 - Men det tar ju jättelång tid, klagar Erik.
 - Du vet, det känns som om det har gått jättelång tid men jag kan se här att vi bara har pratat i fyra minuter. Du har gjort precis allt du kan. Ni har varit jätteduktiga.
- Hur ska de hitta oss då? klagar Maria. Tänk om de inte förstår att vi är här!
- Leyla svarar med sin varma, mjuka röst, som känns trygg i barnens öron:
- När brandmännen kommer fram vet de redan att ni är ensamma och kommer så fort de kan till er. Stanna kvar därinne tills någon brandman kommer och säger att ni kan gå ut.
 - Mm, svarar Erik. Nu piggnar han till. Kommer de att spruta vatten på oss, tror du?
 - De kommer först att ta reda på var röken kommer ifrån, svarar Leyla. Sedan bestämmer de hur de ska släcka.
- Plötsligt ropar Maria:
- Jag hör sirener långt borta!

- Åh, vad bra att ni ringde 112 och ordnade det, säger Leyla.
- Nu hör jag steg från trappan, ropar Erik. Jag hör flera som pratar och springer.
- De försöker hitta elden först, förklarar Leyla. Nu tar de reda på vad som har hänt.

Erik rynkar på näsan: Det luktar jättestarkt av rök.

- Så bra att ni stannade inne, för röken är verkligen farlig, fortsätter Leyla. Man kan svimma och bli medvetslös om man andas in den. Och är man medvetslös sover man så djupt att man inte vaknar fast någon ropar på en och försöker väcka en.

Plötsligt skramlar det till i ytterdörren och den öppnas med ett ryck. Det är barnens mamma som rusar in. Hon kramar barnen så hårt att det nästan gör ont, med en jättebjörnkram.

- Älskade, älskade ungar! Jag trodde det brann hos oss! Båda barnen klättrar upp i mammas knä och hänger som små apor på henne.
- Mamma, vi har inte lekt med tändstickor, snyftar Maria,
- Nej, jag vet raring, svarar mamma. Jag var rädd att jag hade glömt kastrullen på spisen. Jag kände ingen röklukt i tvättstugan, förstår ni. Där luktade det bara gott av tvättmedel! Men så hörde jag sirener och hela trappan var full av brandmän och poliser. Och när jag kom ut i trapphuset ville jag bara springa upp till er, förstås. Men då sa de ifrån att jag inte fick.

"ÄLSKADE, ÄLSKADE UNGAR!"

- Mamma vi längtade efter dig, snyftar Erik.
- Mina hjärtan, säger mamma. Gissa om jag längtade efter er!
- Men de sa också att det inte var någon fara med er, fortsätter mamma. De visste att ni var ensamma och sa att jag hade två så duktiga barn som själva hade ringt 112 och berättat att det luktade rök.
- MIN mamma, snyftar Maria och borrar in näsan i mammas hår.
- Jag är så tacksam att ni mår bra, suckar mamma. Nu släpper vi ut alla glädjetårar vi har, tills det känns färdigt. För då får vi ut det rädda och ledsna i oss, ni vet. Och så blir det plats för skratt och bus igen istället. Sen ska vi fira att ni har varit så duktiga, och mysa för fullt, må ni tro!
- Just då ringer det på dörren. En brandman står där och säger:
 - Förlåt, är det ni som ringde 112?
 - Jaa, det är det, svarar barnen.
 - Åh, vad kloka ni var som inte sprang ut i trappan med den giftiga röken! Det är många vuxna som gör det, faktiskt. Och det var grannen under er som hade somnat, med ett ljus tända i en träljusstake och sedan började hans möbler att brinna. Men tack vare er hann vi hejda branden och väcka honom innan han blev förgiftad av röken. Ni har räddat hans liv.

Den kvällen fick barnen önska sig precis vad de ville äta till middag. Och de ringde och berättade för sin pappa vad som hänt. Han blev så överlycklig att han sjöng "Ja, må dom leva!" för full hals, fast det inte alls var deras födelsedag.

Sedan fick båda barnen sova i mammas säng, nära, nära. Och de tackade, om och om igen för att de hade klarat sig så bra och för att de hade varandra.

På natten drömde barnen om hur härligt det var att vara hjältar. Och morgonen därpå flög de fram på vägen. De var så stolta och nöjda, och ville tala om för alla vilket bra slut det hade blivit på deras äventyr.

SLUT!

SOS! DET KOMMER EN BEBIS!

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM EN TUFF LITEN STOREBROR"

Det var en gång en torsdag, mitt i natten. Ali och Alis mamma låg och sov. Alis pappa var bagare och hade redan gått till jobbet.

Plötsligt vaknar Ali av att mamma gråter och skriker i sin kudde.

– Aj aj, stönar hon. Nej nej, nej!

– Vad är det, mamma? undrar Ali oroligt.

– Min bebis, inne i magen du vet, jag tror den kommer nu!

– Va? Redan? frågar Ali.

– Aj aj, det skär som knivar i hela min mage. Snälla hjälp mig!
ropar mamma. Gör något!

Ali tänker så det knakar i huvudet. Vem ska han ringa? Pappa har ju inte sin mobiltelefon på när han bakar med kladdig deg. Det vet Ali. Och det är alldeles mörkt i fönstren omkring.

Javisst ja! Nu minns han. Nödnumret! Det där man kan ringa gratis

till från mobilen om något riktigt farligt har hänt.

– Är det här verkligen farligt? tänker Ali snabbt för sig själv. FÅR jag ringa nu?

Då hör han mamma skrika igen och bestämmer sig jättefort. Han SKA ringa. Men vilket nummer var det nu igen? Jo, det skulle vara lätt att komma ihåg. En etta för munnen, en etta för näsan och en tvåa för ögonen. 112 – lätt att slå.

– Jag ringer 112, mamma! De kan hjälpa oss! ropar Ali. Han tittar noga på telefonen och slår numret.

- SOS 112, vad har inträffat? undrar en varm mansröst.
- Mamma skriker och har jätteont, ropar Ali. Hon tror hennes bebis kommer nu!
- Var är du? undrar mannen med den trevliga rösten (som egentligen heter David). Vet du vilken adress du har?
- Vi är hemma, på Tallvägen, svarar Ali. Tallvägen 18. Det är ett stort hus.
- Jag ser ett telefonnummer här i min dator. 14 11 23. Känner du igen det numret?
- Jag vet bara att vårt nummer slutar med 123, svarar Ali. Men mamma behöver hjälp fort!
- Min arbetskamrat skickar en ambulans medan vi pratar, säger SOS-David. Det är jättebra att du ringer. Vad heter du?
- Ali.
- Hur gammal är du, Ali? frågar David.
- Jag är fem, svarar Ali.
- Var är din pappa då? undrar David.
- Han är på jobbet. Han är bagare. Han börjar baka när vi ligger och sover.
- Då förstår jag. Vet du vilken våning du bor på, Ali? frågar SOS-David.
- Man trycker på femman i hissen.
- Bra! Då vet vi. Vet du om man kan öppna er port direkt eller om det behövs en kod?

- Mamma har lärt mig att man trycker i en rad rakt uppifrån och ner. (Ali pekar i luften fast det inte syns i telefonen).
- Fint, vi löser det, svarar David. Kan din mamma prata med mig nu, tror du?
- Mamma, kan du prata? ropar Ali.
- Nej, hon bara skakar på huvudet och gråter och slår i kudden och snurrar sig.
- Ligger hon ner? undrar SOS-David.
- Ja, på en matta här i hallen, svarar Ali.
- Vad bra att du ringer till oss, Ali, säger David.
- Det är min fröken som har lärt mig att ringa 112, berättar Ali.
- Vet du om bebisen skulle födas nu eller om ni skulle vänta länge på den? undrar David.

- Det är sex lördagsgodisdagar kvar, har mamma sagt.
- Jaha, det är över en månad, det. Då förstår jag att hon inte var beredd på att få bebisen just nu. Har du några syskon, Ali?
- Nej. Det här är min första lillasyster eller lillebror. Vi vet inte än. Så vi kallar den för Kim. Det kan både flickor och pojkar heta.
- Jag förstår. Då har din mamma bara fött en bebis förut, och det är du.

**"VET DU, TACK VARE ATT DU HAR RINGT
ÄR AMBULANSEN STRAX DÄR!"**

Plötsligt hörs ett skrik:

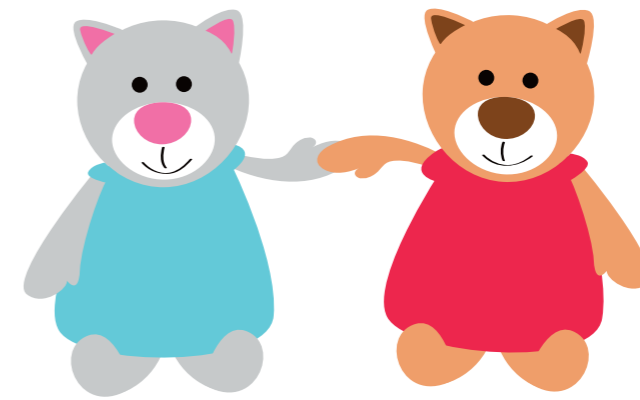
- Ajajajaj, skriker mamman. Jag orkar inte mer!

Ali frågar David oroligt:

- Kommer mamma att dö?
- Mamma och bebisen kommer att få den allra bästa hjälp, tack vare att du ringde nu, svarar David. Och du har redan gjort det allra bästa för att hjälpa till.

Nu är det Alis tur att skrika.

- Hjälp! Det kommer blod! Det bara rinner! På hela golvet! snyftar Ali förskräckt.
- Vilken tur att du har ringt så att hjälp är på väg, lugnar David. Ambulansen kör så fort den kan. Ser du bebisen?
- Jag vågar inte titta, svarar Ali.
- Det gör ingenting. Det är jättebra att du fortsätter att prata med mig, bara.
- Nu kräks mamma också ropar Ali med uppspärrade ögon.
- Det gör man ofta när man föder barn, svarar David lugnt. Gå du

och hämta ett par handdukar till mamma och lova att du kommer tillbaka till mig direkt sen, så väntar jag här i luren under tiden.

Ali springer i väg och ger två stora röda handdukar till mamma. Han klappar lite på henne och springer tillbaka till telefonen.

- Mamma är alldeles svettig. Fast hon sa tack när hon fick handdukarna, berättar han.
 - Så bra att jag fick veta det. Och vilken tur att hon har dig, svarar David. Vet du, tack vare att du har ringt är ambulansen strax där. Jag ser här i min dator att ambulansen är nära Vegaskolan. Vet du var den finns?
 - Ja, där går min bästis storasyster, svarar Ali. Hon passar oss ibland.
 - Nu kanske du hör sirenerna, säger David.
 - Ja, det gör jag! Diida, diida! utropar Ali.
 - Är din ytterdörr öppen? undrar David. Kan du öppna låset på den annars, tror du? Ställ gärna upp dörren så de kan komma in fort. Och kom tillbaka till mig sen.
- Ali springer fram till dörren.
- Mamma, de kommer nu! ropar han. Jag hör dem i trappan. In kommer två ambulansmän, en man och en kvinna, med en bår. Snabbt tar de sig fram till Alis mamma, som blir så glad att hon

gråter glädjetårar. Äntligen, snyftar hon. Det gör så ont i ryggen. Det kändes inte alls så här med Ali.

- Vi ska hjälpa dig, säger båda på en gång. Medan de hjälper upp Alis mamma på båren säger de:
- Grattis till din duktiga son! Han visste precis vad han skulle göra och vilket nummer han skulle ringa!
- Han är så fin, suckar Alis mamma.
- Mamma, du sa att du inte orkade mer, säger Ali oroligt.
- Vet du, säger ambulanskvinnan som bär båren närmast Alis mammas huvud. Det gör ofta rysligt ont att föda barn. Och mammor kan säga att de aldrig mer vill vara med om något som gör så ont. Men sedan, när mamman och pappan ser vilket fint barn det blev, vill de ofta snart ha ett barn till i alla fall. Det är värt alltihop, många gånger om, brukar de känna.

Ambulansmannen vid mammas fötter fortsätter:

- Men det var bra att du skaffade hjälp, Ali. För det behöver man ofta i livet. Och det finns alltid någon som kan hjälpa till. Bara man frågar på rätt ställe.

Snabbt kliver de ut ur hissen och hjälper Alis mamma försiktigt in i ambulansen. Vi ska ringa din pappa också, så fort vi är på väg. Fyra timmar senare är Alis lillasyster född. Ali är så stolt att han nästan spricker. Han tycker att det är världens sötaste lillasyster. Fast hon är alldeles skrynklig. Alis pappa, som heter Hassan, hinner inte ens tvätta av sig mjölet på händerna när han får reda

på vad som hänt. Han kommer rusande in på sjukhuset med bagarmössan på sned och förklädet fullt av deg och bara hoppar runt, runt med Ali i en glädjedans.

- Ali! Ali! Du räddade mamma när jag var på jobbet! Du är min modiga lilla prins! Och nu har vi en egen liten prinsessa! Hurra, hurra, hurra, hurra, för hela vår familj!

Pappan svingar Ali runt så fort att Ali blir alldeles yr i huvudet. De skrattar så de ramlar omkull på golvet och Ali blir också alldeles mjölig. Han ser ut som en clown i ansiktet.

Några veckor senare besöker hela Alis dagisklass SOS-centralen, där de sitter som svarar när man ringar 112.

Barnen får lära sig att man aldrig får busringa till 112, bara för skojs skull. Men OM en riktig olycka har skett, eller någon blir jättesjuk eller om det brinner. DÅ ska man ringa 112, så fort man kan, och svara på alla frågor man får, berättar de. För då får de som svarar på 112 hjälp att förstå vad som har hänt, så att de kan skicka precis rätt hjälp – ambulanser eller brandkåren eller polisbilar. Ibland allihop.

De förklarar också på SOS att ibland kan det hända fler olyckor på samma gång. Och då behöver de som svarar på nödnumret veta precis vad som har hänt och precis hur många som är skadade, så att hjälpen de skickar iväg kan räcka till alla. Därför är det viktigt att svara på alla frågor, fast det är bråttom och man kanske är rädd eller ledsen eller arg. Den som svarar i telefon kan ju inte se hur det ser ut eller veta vad som hänt. Utan de måste fråga en sak i taget för att förstå vilken hjälp som behövs.

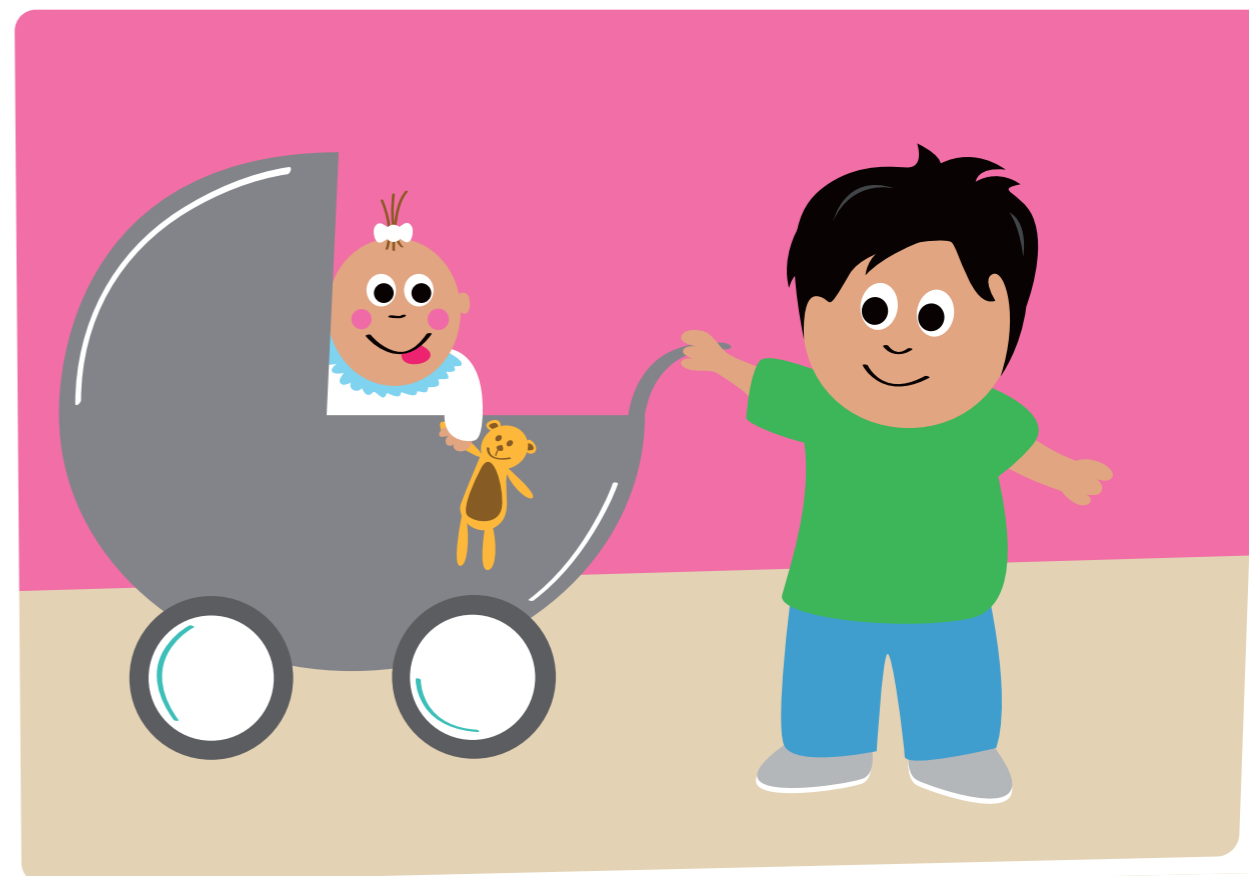
Så svarar man då så gott man kan på alla frågor, kan man kanske hjälpa till så att ett hus eller en bil eller skog inte brinner ner, eller förstörs, i onödan. Man kanske till och

med kan få vara med om att rädda liv. Och det är något av det största man kan få vara med om i livet.

Senare på kvällen sjunger Ali för sin lillasyster i vagnen: Ett ett två, lätt att slå. Men jätteviktigt ändå! Ett ett två, hallå hallå! Det, min lilla syster, ska du tänka på! Och så ler Ali med munnen från öra till öra och pussar sin lillasyster. Mitt på näsan.

SLUT!

SOS! HAN DRUNKNAR!

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM MODIGA KOMPISAR"

Det var en gång en ovanligt varm försommardag vid en härlig badplats på en camping. Men mörka moln hopade sig på himlen. Det var åska i luften som mullrade långt bortifrån.

Den här dagen har många vuxna samlats vid kaffeserveringen för att tävla i femkamp. De kastar pil och har dragkamp med långa rep. En man fyller i allas poäng på ett rutigt papper. Långt därifrån står några flickor i sanden och kastar en jättestor blågul badboll. Gång på gång ramlar de omkull i stora skratthögar.

Plötsligt ser flickorna en pojke komma springande. Han ser livrädd ut och är alldeles vit i ansiktet.

- Hjälp! skriker han. Han kommer inte upp! Han kommer inte upp!
- Vad då för något? Vem kommer inte upp? frågar en av flickorna, som heter Rosanna.
- Vi lekte på den gamla bryggan där bakom trasiga kojan, förklarar pojken och viftar med armen. Han är upprörd och talar jättefort.
- Vi lekte att vi var upptäcktsresande på en annan planet och då

"VI MÅSTE RINGA PÅ HJÄLP! DIREKT!"

såg vi Kari, som är lillebror till min kompis. Ja, och han hade gått vilse från sin mamma och då tog vi honom som vår fånge och så brottades vi lite på skoj på bryggan och så råkade Peter putta lite på Kari och så ramlade han ner i vattnet och så kunde han inte simma och nu ser vi honom inte! Han kom aldrig upp! Nu storgråter pojken.

Rosanna frågar oroligt:

– Är det ingen vuxen där?

Pojken vrider på sig, tittar skamset ner i marken och snyftar fram:

– Neej, vi fick ju inte gå och bada egentligen för det skulle komma åska och man får ju inte bada då, så då smög vi dit till gamla badplatsen där ingen vuxen var, utan att nån visste om det och vi var ju hemliga upptäcktsresande. Det var inte meningen att någon skulle ramla i! Vi lekte ju bara. Vi bara fångade honom på skoj!

Rosanna tänker snabbt och säger:

– Vi måste ringa på hjälp. Direkt! Det finns ingen badvakt här. Det hörde jag mamma och pappa säga i morse. Jag ringer SOS. Jag vet numret! 112! Är det någon som har en mobil?

En av de andra flickorna hämtar sin mobiltelefon med darrande händer så fort hon kan i sin badväska. Hon ger den till Rosanna, som stänger ute alla andra tankar och bara tänker på att slå numret 112, lätt att slå.

– SOS 112, vad har inträffat? svarar en kvinna i telefonen.

Hon heter Cissi, men det berättar hon inte nu. Hon vill bara så snabbt som möjligt få reda på vad som har hänt.

– Vi tror att en pojke som heter Kari har drunknat, skriker Rosanna, medan hon springer mot bryggan dit pojken pekade.

– Var är du? undrar SOS-Cissi i luren.

– På Bettnebadet, vid campingen, flämtar Rosanna, medan hon springer så fort hon kan.

– Finns det någon vuxen där? undrar SOS-Cissi.

– Nej, de har femkamp allihop borta vid serveringen.

– Vad heter du? frågar Cissi.

– Rosanna Janssen.

– Hur gammal är du?

– Jag fyller sju om en månad, svarar Rosanna.

– Vad bra att du ringde på en gång, Rosanna, säger SOS-Cissi. Vi skickar ambulans och brandkår direkt, medan du och jag pratar. Hon fortsätter fråga:

– Finns det någon som kan springa efter någon vuxen under tiden som du och jag pratar? Helst någon som kan livräddning?

– Ja, min kompis Indra skulle nog kunna det, svarar Rosanna. Hon springer här bredvid mig. Rosanna frågar direkt:

– Indra, kan du springa till serveringen och hämta någon vuxen, helst någon som kan livräddning? Du vet det där de pratar om i simskolan när man räddar någon som håller på att drunkna?

– Ja, jag vet, nickar Indra. Jag springer på en gång. Kom med, skriker hon till sina kompisar och rusar iväg.

– Kan du se platsen där Kari ramlade i? frågar SOS-Cissi.

– Jag ser några därborta som står på stranden vid bryggan och pekar och skriker, pustar Rosanna.

– Vet du om det är djupt i vattnet eller kan ni gå ut och leta efter honom? Brukar ni få bada där? undrar SOS-Cissi.

– Ja, vi har badat här med mamma och pappa flera gånger. Men vi får aldrig bada ensamma, utan att någon vuxen ser oss.

– Kan du simma, Rosanna? undrar Cissi.

– Jaa, 50 meter.

– Ser du om det hänger någon livboj där? fortsätter Cissi fråga. Du vet en sådan där ring som man kastar i till någon som håller på att drunkna? förklarar hon.

– Ja, jag vet, svarar Rosanna. Det fanns en på en stolpe vid bryggan. Men det var några som tog ner

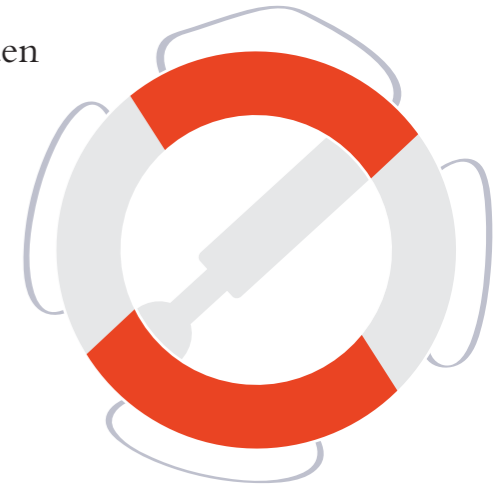

den och lekte med den och sen försvann den bara någonstans. Det var ju jättedumt. Nu när vi verkligen behöver den!

– Jaa, svarar Cissi. Ser du något annat som kan flyta? En badring eller en gummi-madrass eller så?

– Ja, det ligger en blå luftmadrass på stranden, ser jag, svarar Rosanna.

– Bra, Rosanna, svarar Cissi. Du sköter det här jättebra.

Plötsligt ropar pojken, som sprang efter hjälp, till Rosanna:

– Där är Peter som puttade i Kari! Han bara står och gråter. Cissi hör i luren vad pojken ropar. Hon ber Rosanna:

– Säg till Peter att du behöver hans hjälp nu genast. Rosanna ropar till den gråtande Peter, som står alldeles stel på stranden:

– Jag talar med SOS, nödnumret 112. De säger att du ska hjälpa till nu direkt!

– Vad ska jag göra då? snyftar Peter. Det var ju inte meningen. Vi lekte bara!

Cissi fortsätter till Rosanna:

– Fråga om han orkar bära upp Kari från botten om de hittar honom.

– Jag tror det, om vi hjälps åt några stycken, svarar Peter och torkar av tårar och snor med handen.

– Ta med luftmadrassen, säger Cissi. Ni får inte sträcka ut handen

till Kari om han skulle försöka ta den. Det är farligt. Man måste alltid ha något emellan. En jacka eller så. Förlängda armen, kallas det. Annars kan ni också drunkna. Rosanna upprepar för pojkarna vad Cissi har sagt.

– Jättebra, Rosanna. Vad duktig du är, berömmar Cissi.

Rosanna fortsätter mot vattnet med luren tryckt mot örat. Det märks att pojkarna vet precis var Kari ramlade i. När de väl vågar leta hittar de honom snabbt på botten. Först tappar de greppet ett par gånger, men sedan lyckas de få upp honom på madrassen. Han ligger alldeles stilla.

Rosanna berättar för Cissi i telefonen precis vad som händer. Till sist utropar hon:

– Han är uppe nu! Han ligger på marken!

– Bra, säger Cissi. Nu ska vi se till att han andas. Kan du se om han andas, Rosanna?

– Jag vet inte, jag vågar inte titta, svarar Rosanna.

– Om du lyssnar med örat mot hans ansikte, kan du känna om han andas, berättar Cissi.

Rosanna går fram och lägger örat mot Karis kalla, våta ansikte.

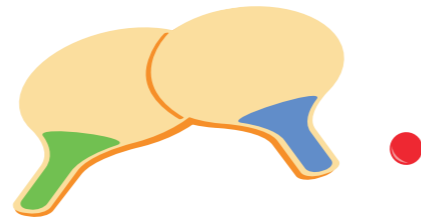
– Han kanske andas, svarar Rosanna osäkert. Jag vet inte riktigt.

– Titta om magen och bröstet rör sig upp och ner, fortsätter Cissi.

– Ja, det gör de! svarar Rosanna glatt. Magen rör sig!

– Fint, Rosanna! säger Cissi. Lägg honom nu på sidan.

– Ska han ha något under huvudet? undrar Rosanna.

– Se bara till att han inte ligger på något vasst och att han blir varm, svarar Cissi. Lägg handdukar eller en badrock över honom. Rosanna ropar till:

– Nu kräks han, det kommer massor med vatten ur munnen!

– Vad bra att jag får reda på det, säger Cissi. Då berättar jag det för dem som är på väg i ambulansen. Det kommer en brandbil också, för de kan dyka om det skulle behövas och det gör inte ambulanspersonalen. Ni är alltså vid gamla bryggan på Bettnebadet?

– Jaa.

– Kan du be någon vifta med en handduk, så blir det lättare att hitta er?

– Ja, jag ber Mehmet. Han är lång. Och han kan förresten hoppa

"NI HAR FAKTISKT RÄDDAT KARIS LIV! TILLSAMMANS!"

upp på en stor sten så blir han ännu längre, säger Rosanna. Mehmet, här är en vit handduk du kan vifta med, så ambulansen hittar oss.

– Oj! ropar Rosanna. Kari hostar och hostar. Men nu försöker han säga något. Vänta ska jag höra vad han vill. Hon lyssnar.

– Han säger att han vill ha nåt att dricka.

– Nej, han ska INTE äta eller dricka något än, svarar Cissi. Det är viktigt. Han får vänta lite. Säg det lugnt till honom, är du snäll.

Rosanna upprepar vad Cissi har sagt och håller Karis hand. Han kramar hennes hand hårt tillbaka.

Samtidigt hörs en hel hop med vuxna komma springande från sin lek vid cafeterian. Vad har hänt? skriker de. Har någon ramlat i?

– Det är Kari, svarar Rosanna bredvid Kari på marken. Han ramlade i från bryggan. Men vi har fått upp honom. Han vilar nu. Jag har pratat med SOS 112, hela tiden.

– Har du? frågar en vuxen överraskat. Hur visste du att du skulle göra det?

– Fröken har pratat om det i min förskoleklass, svarar Rosanna. Och min lillebror och jag brukar leka att det händer olyckor och att vi ringer SOS på låtsas, hela tiden.

– Kolla, där är ambulansmännen! De har en bår med sig, berättar Rosanna. Och det kommer brandmän också.

– Vad fint! svarar Cissi. Du har varit så duktig och gjort precis allt rätt. Och vet du något? Ni har faktiskt räddat Karis liv! Tillsammans!

Finns det någon vuxen där nu som du känner?

Rosanna tittar efter och skrattar till:

– Ja, jag ser min pappa där borta! Men han ser inte mig. Pappa! Här är jag!

– Jättefint, säger Cissi. Då kan vi lägga på luren nu. Stort tack för att du ringde 112.

– Hejdå! ropar Rosanna och rusar mot sin pappa. Hon börjar storgråta direkt, av lättnad efter allt hon varit med om. Pappa kramar om henne, varmt och hårt. Sedan bara håller han henne, jättelänge, medan hennes tårar sprutar, och han låter henne berätta om och om igen vad som hänt.

Kari ligger på båren nu på väg till ambulansen. Han huttrar fast han har massor av handdukar och filter på sig. Karis mamma är där nu också och håller honom i handen. Hon skakar också, som man gör när man först har varit med om något hemskt och sedan blir trygg, när man förstår att allt kommer att gå bra. Hon gråter och skrattar om vartannat.

Och vet ni vem som ändrade sig mest efter det som hände? Jo, det gjorde Peter, han som råkade putta i Kari, vet ni. Han har verkligen förstått hur dumt det var att brottas på en brygga – utan flytväst dessutom och utan någon vuxen där. Men när han väl fick höra från SOS 112, genom Rosanna, vad de ville att han skulle göra, gjorde han ju faktiskt allt han kunde för att rädda Kari.

Och Peter kommer aldrig mer att tillåta att någon springer eller bråkar på en brygga, eller är på sjön utan flytväst. Och absolut inte att någon, ens på lek, trycker någon annans huvud under vattnet. Peter har lovat sig själv att – hur retad han än skulle bli – från och

med nu följa alla badvettsregler. Och försöka få andra att följa dem också. Han har förstått hur lätt det kan hända en olycka, och hur nära det var att Kari hade drunknat. Peter är så tacksam för att allt gick bra.

Och Kari då? Hur gick det med honom? Jo, först var han jätterädd för att bada. Men nu

har han gått en extrakurs i simskola och blivit jätteduktig på att simma både över och under vattnet. Han tänker lära sig livräddning också. Och sedan ska han lära både mamma och pappa hur man gör. Så de också får veta vad man ska akta sig för och hur man blir vän med vattnet. Och sedan vill Kari ta dykarcertifikat... Och åka på äventyrsbad... Och dyka med delfiner...

Hemma i badkaret tränar han med cyklop och snorkel och låtsas att en av simfötterna är en farlig hajfena. För en sak är säker. Nu är Kari kung i vattnet!

SLUT!

– LÄTT
ATT SLÅ!
WWW.112.SE

Några av de vanligaste orsakerna att ringa 112 är:

- Bränder
- Drunkningstillbud
- Bröstsmärtor
- Andningspåverkan/andningshinder
- Medvetslös person
- Förgiftningar/överdoser
- Livsfarliga allergiska reaktioner
- Krampanfall
- Pågående brott t.ex. inbrott eller rattfylla
- Trafikolyckor med personsador eller annan fara t.ex. brand eller om olyckan blockerar en större trafikerad väg

Ring nödnumret 112, men bara när det verkligen gäller.
Då kan vi rädda och hjälpa tillsammans.

112 Rädda liv. Rädda egendom.

